

Dezső több éven keresztül ide is elhozta társulatát. Majd Krasznay Ernő társulata is működött itt. Hidvéghy Ernő stagione-társulata, utoljára pedig 1918-ban Szabó Pál marosvásárhelyi társulata játszott a gyulafehérvári színpadon. A város különben a II-ik erdélyi színikerület körzetében tartozott. (Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Nagyszeben, Déva, Zilah és Gyulafehérvár állomásokkal.)

Gyulafi Aladár, színész. Színpadra lépett Balogh Alajosnál. Működött 1883. októbertől Pesti-Polgár társulatánál; 1884. májusban Kárpáthy Györgynél, 1886-ban Simándy Zsigmondnál, 1891-ben Leövey Józsefnél, 1894-ben Sággy Zsigmondnál. Színműve: »Új menyecske«, népsz. 3 felv. Zen. írta Hoós János dévai zenetanár. Bem. 1888. febr. havában, Pankotán, Nagy Paula igazgatónál. Megh. 1895. jún. 30-án, Budapesten. — Neje: Zajos Teréz, sz. 1860-ban, megh. 1898. szept. 15-én, Budapesten. 1880. máj. havában lépett színpadra Nagy Mihálynál.

Gyulai Ágost, irodalomtörténész, sz. 1868. febr. 14-én. Szakmunkái: »A magyar Shakespeare-irodalomról«. (Budapest, 1902.) »Shakespeare Magyarországon.« (U. o. 1908.) »Katona József élete.« »Madách életéből.« »Shakespeare életéből.«

Gyulai Ferenc (nagyváradi), színész, Gy. Pál testvérbátyja, sz. 1817-ben, megh. 1866. dec. 6-án, Kolozsvárt. Előbb hivatalnok, majd Marosvásárhelyen színész. Közben elhagyja a pályát, de még 1844. júl. 27-én ismét visszatér és Kolozsvárt fellép a »Szökött katona« gr. Monti-jában. 1845—46-ban ugyanitt működik s ez évben Felekyvel és Tóth Istvánnal társigazgató. 1847-ben tag-, a forradalomban megint igazgatást vállalt Szákfy Józseffel és Felekyvel. 1854-ben Kolozsvárt Károlyi Lajos tagja, 1856-ig, amikor újra színigazgató. 1857-ben Láng Boldizsárnál működik. 1858. április havában vendégszerepel a Nemzeti Színházban, ahova egyelőre 3 hónapra szerződtek. Mint ilyen május 2-án volt az első fellépte a »Cigány«-ban, amiről így ír a »Vásárnapi Újság« (19. sz.): »Gyulai sok humorral s helyes felfogással játszott, természetes s mégis

nemes játéka meggyőzött bennünket arról, hogy méltán számították őt a vidék elsőrangú színészei közé«. Azonban szept. 1-én megvált a színháztól és Havi Mihályhoz szerződik, Kolozsvárra, ahol élte végéig működött. Gyászjelentése így szól: »A pálya, melyen a megboldogult legjobb tehetségeivel szolgált, benne azt vesztette el, ki valódi hivatással lépett zászlója alá. És e pálya, melyen munkált, az volt, mely a szépnek, jónak, nemesnek épít oltárt a költészet és művészet eszközeivel. Szép pálya ez, de nehéz; mert benne mindenki nyer, csak aki rajta küzd, annak maradnak töviszei: az önmegtágadás, a lemondás, a nélkülözés. Ez volt sorsa a megboldogultnak is; de ő híven szolgált s öröm- és fájdalomban rendíthetetlen támasza volt az ügynek, melyet lángoló szeretett s melyet mint a vitéz harcos, csak elesve hagyott el.« 1876. szeptember 24-én Kolozsvárott a színház előcsarnokában leleplezték a mellszobrát.

Gyulai Gyula, színész. Színipályára lépett 1866-ban.

Gyulai Jakab, színész, sz. 1886. dec. 31-én, Nagyváradon. Színipályára lépett 1908-ban.

Gyulai Károly, színész. Színipályára lépett 1863. márc. 13-án.

Gyulai Marianna, színésznő, sz. 1899. dec. 28-án, Esztergomban. Színpadra lépett 1921. nov. havában.

Gyulai Pál, a legnagyobb magyar kritikus, sz. 1826. elején, Kolozsvárott, meghalt 1909. nov. 9-én, Budapesten. Szülővárosában végezte középiskolai és főiskolai (jog és teológia) tanulmányait, azután fölváltva tanított (a kolozsvári ref. kollégiumban és Pesten) és főuri családokban nevelői meg titkári tisztet viselt. 1855—56-ban külföldi tanulmányútat tett, hosszabb ideig tartózkodott Berlinben és Párizsban; 1858-ban nőül vette Szendrey Mária, Szendrey Julia húgát s leköltözött Pestről Kolozsvárra. Négy évi tanárkodás után, 1862-ben, Pesten telepedett le; később a ref. gimnáziumban tanított, 1864—1876. a Színitanodában volt igazgató és a dramaturgia tanára. 1876-ban a buda-